

Blodgruppering och BAS-test (förenlighetsprovning) gällande rutin, Medicin- Rehabkliniken, Kiruna sjukhus

Berörda enheter

Basenheten Medicin rehab Kiruna sjukhus.

Syfte

Garanterar patientsäkerhet och säkerställa ett korrekt tillvägagångssätt vid blodgruppering och BAS-test eller MG-test (inför transfusion av blodkomponenter)

enligt SOSFS 2009:29

Rutin blodgruppering

Blodprov för blodgruppering ska tas av sjuksköterska. Prov ska alltid tas inför blodtransfusion, vid läkarordination eller om undersöknings/behandlingsrutin kräver detta.

- Via VAS, Blodgrupp i fältet med aktiv patient eller knappen Blgrp i de olika VAS formulären (InterInfo) syns om patienten är blodgrupperad.
- Inför provtagning skrivs etiketter till blodgrupperingsremiss och provrör ut från VAS. Remiss Blodcentralen Region Norrbotten används (insidan, labhandboken, remisser och Blodgruppering elektroniskt) [Remisser - NLLplus.se Region Norrbotten](#)
- Etiketterna ska innehålla uppgifter om patientens identitet, namn och fullständigt personnummer.
- Etiketten till provröret märks med "blodgruppering" och provtagningsdatum.
- Uppgifter på blodgrupperingsremissen ifylls - ta hjälp av patienten för att besvara frågorna vb. OBS glöm inte uppgifter om sjukhus, avdelning/mottagning och telefonnummer.
- Är provet akut måste både remiss och rör märkas "AKUT"
- Provröret märks innan blodprovstagning.
- Innan provtagning kontrolleras patientens identetsband/identitetshandling eller muntligen uppgivna identetsuppgifter om patienten bedöms som tillförlitlig. Kontrollera att uppgifterna överensstämmer mot både provrörsetikett och blodgrupperingsremiss.
- Underskrift av provtagaren ska finnas på remissen och bekräftar identetskontroll samt att märkning av remiss och provrör är fullständig och överensstämmande.
- Provet nedlämnas till blodcentralen/lab

Akuta/brådskande blodgrupperingar kan göras i Kiruna. Elektiva blodgrupperingar skickas till Sunderbyn.

Rutin BAS-test och MG-test

Blodprov för BAS-test (Blodgruppskontroll och AntikroppsScreening) är en förenlighetsprövning och ska alltid tas inför blodtransfusion. BAS-test/MG-test ska tas av sjuksköterska. Om både blodprov för blodgruppsbestämning och ett prov för förenlighetsprövning ska tas från patienten ska dessa tas vid två separata tillfällen. I akuta fall får de tas vid samma tillfälle och då krävs ID-kontroll och underskrift av två personer. OBS använd separata remisser till de olika proverna.

- Via VAS, Blodgrupp och fältet med aktiv patient eller knappen Blgrp i de olika VAS formulären (InterInfo) syns om BAS-test/MG-test finns, hållbarhet och om blodprodukter finns reserverade till patient.
- Inför provtagning skrivs etiketter för BAS-test och provrör ut från VAS. Remiss Blodcentralen Region Norrbotten används (via insidan, lab-handboken, remisser och Blodgruppering elektroniskt) [Remisser - NLLplus.se Region Norrbotten](https://www.nllplus.se/Region-Norrbotten)
- Etiketterna ska innehålla uppgifter om patientens identitet, namn och fullständigt personnummer.
- Etiketten till provröret märks med "BAS-test" och provtagningsdatum.
- Om blodbeställning sker i samband med BAS-test ska antal enheter som beställs och transfusionsdag anges på remissen. OBS glöm inte uppgifter om sjukhus, avdelning och telefonnummer.
- Är provet akut måste både remiss och rör märkas "AKUT"
- Provröret märks innan blodprovstagning.
- Innan provtagning kontrolleras patientens identitetsband/identitetshandling eller muntligen uppgivna identitetsuppgifter om patienten bedöms som tillförlitlig. Kontrollera att uppgifterna överensstämmer mot både provrörsetikett och remiss.
- Underskrift av provtagaren ska finnas på remissen och bekräftar identitetskontroll samt att märkning av remiss och provrör är fullständig och överensstämmande.
- Provet nedlämnas till blodcentralen/lab
- Godkänd BAS-test är giltig i fem dygn inklusive provtagningsdagen och kan användas för fler erytrocytbeställningar inom denna tidsram. Efter det krävs nytt prov.

Prov till BAS-test och MG-test är giltig i tre dygn inklusive provtagningsdagen. BAS-test tar ca 45 minuter att utföra.

Är BAS-testen positiv måste antikroppsutredning göras, prover begärs då och utredning utförs. Beroende på vilken/vilka antikroppar och antalet tar det längre tid.

När BAS-test inte är tillämpligt, antikroppar redan påvisade, måste en MG-test (x-test) mot varje enhet utföras. De antal enheter som beräknas behövas måste då anges på remissen. MG-testen tar längre tid att utföra beroende på antalet och vilka antikroppar som har påvisats.

Godkänd MG-test är giltig i tre dygn inklusive provtagningsdagen.

Erytrocytkoncentrat: beställning görs för att ge eller reservera ett antal enheter till en enskild patient. Kräver både blodgruppering och BAS-test alt. MG-test.

Kompletterande beställning av fler enheter kan göras via telefon. Enheterna reserveras i ett dygn. Se transfusionsdokumentet för mer information.

Trombocyt koncentrat: lagerhålls ej i Kiruna utan måste skickas från Sunderby sjukhus. SY har ett mycket begränsat lager varför man bör beställa i god tid. Kräver blodgruppering men ej BAS-test. Beställs via telefonsamtal till blodcentralen/lab. Trombocyt koncentrat ska vaggas 30 minuter efter ankomst till blodcentralen. Ges med särskilt aggregat.

Plasma: Plasman behöver tinas vilket tar ca 45 minuter. Kräver blodgruppering men ej BAS-test. Beställs via remiss Blodcentralen NLL. I akuta fall telefonsamtal till blodcentralen/lab